

Alkotmányjog – záróvizsga kérdések
jogász szak, 2017

1. Az alkotmány fogalma, történeti típusai. Az alkotmányosság klasszikus alapelvei
2. A hatalommegosztás elve és alkotmányos garanciái
3. A jogalkotói hatáskör, a jogalkotói hatalommal felruházott szervek és a magyar jogforrási rendszer
4. Az alkotmány mint jogforrás, az alkotmány stabilitásának biztosítékai. Az Alaptörvény megalkotásának és elfogadásának szabályai
5. A nemzetközi szerződések. A belső jog és a nemzetközi jog viszonya
6. A jogszabályok érvényessége és a közjogi érvénytelenség
7. A jogszabályok hatályossága és a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma. A jogbiztonság követelménye az Alkotmánybíróság gyakorlatában
8. Az uniós jog és a magyar jog viszonya. Európai jogrend, tagállami szuverenitás
9. A képviseleti és a közvetlen demokrácia. Az országos és a helyi népszavazás
10. A választójog fogalma, a választójog az alapjogok rendszerében. A választójog szabályozásának demokratikus alapelvei
11. A parlamenti választókerületi rendszerek típusai. Az országgyűlési képviselők választása
12. Az EU parlamenti képviselők választásának szabályai. Az EU parlamenti képviselők jogállása
13. Az önkormányzati választókerületi rendszerek, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választása
14. Az állampolgárság fogalma. Az állampolgárság szabályozásának alapelvei, az alkalmazandó jog. A magyar állampolgárok státuszjogai. A külföldiek különböző csoportjai, jogállásuk
15. A magyar állampolgárság keletkezése, megszerzése és megszűnése
16. A nemzetiségek jogai. Az egyéni és a kollektív jogok. A nemzetiségi önkormányzatok
17. Kormányzás, kormányzati rendszerek, kormányformák
18. Az Országgyűlés a kormányzati rendszerben. Az Országgyűlés hatásköre és hatáskörének közjogi korlátai
19. A törvényalkotás szabályai (a törvénykezdeményezési jog, a törvényjavaslatok tárgyalási rendje, a törvények kihirdetése)
20. A parlamenti ellenőrzés alkotmányos rendeltetése és eszközrendszere
21. Az Országgyűlés szervezete (tisztségviselők, frakciók, bizottsági rendszer)
22. Az országgyűlési képviselői mandátum jellege. A képviselők jogállása, a mentelmi jog és az összeférhetetlenség
23. Az alapvető jogok biztosának jogállása, feladat- és hatásköre
24. A közpénzügyek, a Költségvetési Tanács, az Állami Számvevőszék, a Magyar Nemzeti Bank
25. Az államfő a magyar kormányzati rendszerben. A köztársasági elnök funkciója és hatáskörei
26. A köztársasági elnöki tisztség keletkezése és megszűnése, az államfő felelőssége
27. A kormány megalakulásának alkotmányjogi feltételei. A kormány összetétele. A miniszterelnök megbízatásának megszűnése. Az állami vezetők
28. A kormány parlamenti felelőssége. A bizalmatlansági indítvány és a bizalmi szavazás
29. Az alkotmánybíráskodás fogalma, modelljei. A magyar alkotmánybíráskodás sajátosságai, az Alkotmánybíróság jellege, jogállása
30. Az Alkotmánybíróság feladat- és hatásköre: normakontroll, jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközése, alkotmányértelmezés
31. Az Alkotmánybíróság feladat- és hatásköre: az alkotmányjogi panasz

32. Az Alkotmánybíróság szervezete, eljárása. Az alkotmánybírák jogállása, függetlenségük garanciái
33. Az igazságszolgáltatás fogalma és alkotmányos alapelvei. A bírói függetlenség fogalma, érvényesülésének jogi garanciái
34. A bírói szervezet felépítése. A bíróságok igazgatása
35. Az ügyészség feladatai és főbb funkciói. Az ügyészi szervezet felépítése. A legfőbb ügyész jogállása
36. Az emberi jogok fogalmának megjelenése és történelmi változásai. Az alapjogok fogalma, rendszere. Az alapjogok alanyai, az alapjogi jog- és cselekvőképesség
37. Az alapjogok forrásai. Az alapjogok korlátozása
38. Az egyenlőséghez való jog és az egyenlő bánásmód követelménye
39. Az élethez és az emberi méltósághoz való jog
40. Az információs önrendelkezési jog
41. Az információszabadság
42. A lelkiismereti és a vallásszabadság érvényesülésének alkotmányos garanciái
43. A gyülekezési szabadság
44. Az egyesülési szabadság. A politikai párt alapításának és gazdálkodásának alkotmányos szabályai
45. A véleménynyilvánítás szabadsága mint alapjog
46. A tulajdonjog mint alkotmányos alapjog. A tulajdon alkotmányjogi védelme
47. A szociális jogok
48. A gyermekek jogai, a jövő nemzedékek érdekei és az egészséges környezethez való jog
49. Az alapjogok hazai és nemzetközi védelme

Jogforrások jegyzéke

Felhívjuk figyelmüket, hogy az alkotmányjogi szabályanyag 2012. január 1-jétől alapvetően megváltozott: az Alaptörvény mellett számos új közjogi törvény lépett hatályba, és jelentősen módosultak a korábbi törvények is. A Tanszék a záróvizsgán az Alaptörvény és a tananyag részét képező egyes jogszabályok **2017. október 15-én hatályos** szövegét kéri számon.

A felkészülés során a hatályos joganyag tekintetében az **Alaptörvény** mellett a **jogforrásoknak elsősorban az alább kijelölt részeire** támaszkodjanak:

- a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény I-III. fejezet, VI. fejezet, VII. fejezetből 11-12. cím, 14-15. cím
- a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény II-III. fejezete
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 1. §, III-IV. fejezet, 50. §, 53-67. §, 71. §, 148. § (3)-(6) bekezdés
- a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény II-III. fejezet
- az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény 2-20. §
- az Európai Parlament tagjainak választásáról szóló 2003. évi CXIII. törvény I. fejezete
- az Európai Parlament magyarországi képviselőinek jogállásáról szóló 2004. évi LVII. törvény 2. §, 4. §, 8. §, 10. §, 16-17. §
- a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 1. §, 3-6. §, 8-9. §, 23. §

- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról 2010. évi L. törvény 1. §, 4-21/B. §,
- a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2. § (1) bekezdés, 77. § (1) bekezdés, 115. § (1) bekezdés, 139-140. §, 143-145. §, 147. §, 81-84. alcím, 87-88. alcím
- az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 1. §, 6. § (1) bekezdés, 10. § (1) bekezdés, 12-16. §, 17. §, 20-21. §, 23-25. §, 28. §, 31-38. §, 41-44. §, 55-56. §, 62-80. §, 84. §, 86. §, 88-90. §, 99-102. §,
- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény I. fejezet, 4-6. §, 8. §, 11. §, 14. §, 16-21. §, 31-38. §, 40. §
- az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1-5. §, 9-11. §, 14. §, 18. §, 32. §
- a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 1-11. §, 131-138. §
- Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCIV. törvény 15. §, 18-19. §, 21. §, 23. §, 25-27. §
- a köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CX. törvény 2-5. §
- a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. §, 6. §, II-III. fejezete
- az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 1-18. §, 21. §, II-III. fejezet
- a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény I-II. fejezet, 25. §, 32-33. §, 45. §, 48. § (1) és (3) bekezdés, 65-66. §, 70. § (1) bekezdés, 79. § (1) bekezdés, 88. §, 114. § (1) bekezdés, 115. § (1) és (4) bekezdés, 128. § (1)-(2) bekezdés
- a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 3. § (1)-(2) bekezdés, 4. § (1) bekezdés, 23. § (1) bekezdés, 89-90. §, 212. § (1) bekezdés
- az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény I-II. fejezet
- a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény 11-15. §, 18. §, 22. §
- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 1-2. §, 4-20. §
- információs önrendelkezési jogról és információs szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 2. §, 3. § 1-18. és 24. pont, 4-6. §, 7. § (1)-(2) bekezdés, 8. § (1) bekezdés, 9-10. §, 14. §, 15. § (1) bekezdés, 17. § (1)-(2) bekezdés, 19. §, 21. § (1) bekezdés, 22. §, 23. §, 26. §, 27. § (1)-(2) és (5)-(6) bekezdés, 28. §, 29. § (1), (3) bekezdés, 30. § (1)-(5) bekezdés, 31. § (1)-(2), (4) bekezdés, 32. §, 33. § (1) bekezdés, 38. §, 40. §, 52. § (1) és (4) bekezdés, 56. §, 57. §, 60. § (1) és (3)-(4) bekezdés, 61. § (1) bekezdés, 62. § (1) és (3)-(4) bekezdés, 64. § (1) bekezdés
- a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény 1-5. §, 14-15. §, 26-30. §
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény
- az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. tv. I. fejezet, III. fejezet, 13. §
- a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény I-IV. fejezete
- az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény
- az egyes házaszályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 1. § (1)-(2) bekezdés, 2. §, 5. § (1) és (3) bekezdés, 8. § (1) bekezdés, 9. § (3) bekezdés, 10. § (1) bekezdés, 11. §, 12. § (1) bekezdés, 24. § (1) bekezdés, 25. § (1) bekezdés, 26. § (1) és (7) bekezdés, 31. § (2) bekezdés, 34. §, 36. § (1)-(2) bekezdés, 37. § (1) bekezdés, 39. § (1) bekezdés, 40. § (1) bekezdés első mondata, (2) bekezdés, 41. § (1) bekezdés, 42. §, 43. § (1) bekezdés, 44. § (1) és (3) bekezdés, 45. § (5) bekezdés, 46. § (2), (5) és (11) bekezdés, 47. § (1) bekezdés, 48. § (1)

bekezdés, 50. § (1) bekezdés, 51. § (1)-(2) és (6) bekezdés, 52. § (1) bekezdés, 53. § (1) bekezdés, 59. § (1) bekezdés, 60. § (1), (5)-(7) bekezdés, 61. § (1), (4)-(5) bekezdés, 62. § (1) bekezdés, 65. § (1)-(2) bekezdés, 66. § (1) bekezdés, 78. § (1) és (3) bekezdés, 79. § (1)-(2) bekezdés, 84. § (8) bekezdés, 86. § (1) bekezdés, 89. §

Kötelező irodalom

Felhívjuk figyelmüket, hogy az alapvető jogszabályváltozások miatt a tankönyveknek a joganyagot feldolgozó részei **már nem hatályosak**. A tananyagot a könyveknek az egyes elméleti tételekhez, tételrészekhez illeszkedő, releváns részei képezik.

- Alkotmánytan I. (Kukorelli István (szerk.), Budapest, 2007, Osiris)
- Alapjogok, Alkotmánytan II. (Sári János – Somody Bernadette, Budapest, 2008, Osiris)

A felkészüléshez segítséget nyújtanak az Alkotmányjogi Tanszék előadásvázlatai

- 2017/18. tanév őszi szemeszter: http://alkjog.elte.hu/?page_id=3491,
- 2016/17. tanév tavaszi szemeszter: http://alkjog.elte.hu/?page_id=2772,

valamint a korábbi záróvizsga-konzultációk anyagai: http://alkjog.elte.hu/?page_id=5365

Budapest, 2017. október 25.

Chronowski Nóra
tanszékvezető, habilitált egyetemi docens